EUROPOS
KOMISIJA

Briuselis, 2026 07 03
COM(2026) 358 final

2026/0192 (NLE)

Pasiūlymas

TARYBOS ĮGYVENDINIMO SPRENDIMAS

dėl Europos gynybos srities bendro intereso projekto nustatymo pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2025/2643

AIŠKINAMASIS MEMORANDUMAS

1. PASIŪLYMO APLINKYBĖS

• Pasiūlymo pagrindimas ir tikslai

Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2025/2643, kuriuo sukuriama Europos gynybos pramonės programa ir priemonių sistema savalaikiam gynybos produktų prieinamumui ir tiekimui užtikrinti (EGPP reglamentas) 35 straipsnyje numatyta galimybė nustatyti Europos gynybos srities bendrų interesų projektus (toliau – EGSBIP).

EGSBIP – tai bendradarbiaujamieji pramonės projektai, kuriais siekiama stiprinti Europos gynybos technologinės ir pramoninės bazės (toliau – EGTPB) konkurencingumą visoje Sąjungoje, kartu padedant plėtoti valstybių narių karinius pajėgumus, kurie yra itin svarbūs Sąjungos saugumo ir gynybos interesams užtikrinti, įskaitant pajėgumus, kuriais užtikrinama prieiga prie visų operacijų sričių.

Pagal Reglamento (ES) 2025/2643 35 straipsnio 3 dalį Taryba, remdamasi Komisijos pasiūlymu, gali priimti įgyvendinimo aktus, kuriais būtų nustatomi EGSBIP. Šiuo pasiūlymu tas reikalavimas įvykdomas pateikiant pirmąjį EGPP reglamente nustatytas sąlygas atitinkančių projektų rinkinį, kad juos būtų galima nustatyti kaip EGSBIP.

Šiame pasiūlyme pateiktas projektų sąrašas grindžiamas Komisijos, kuriai padeda Sąjungos vyriausiasis įgaliotinis užsienio reikalams ir saugumo politikai (toliau – vyriausiasis įgaliotinis) ir Europos gynybos agentūra (EGA), atliktu valstybių narių pagal 35 straipsnio 4 dalį pateiktų projektų atitikties EGPP reglamente nustatytiems kriterijams vertinimu. Numatoma, kad projektais, kuriuos siūloma nustatyti kaip EGSBIP, svariai prisidedama prie Sąjungos gynybos parengties, nes jais skatinamas bendradarbiaujamasis plėtojimas ir viešieji pirkimai, prireikus remiamas pramonės pajėgumų didinimas ir gerinamas sąveikumas bei standartizavimas visose dalyvaujančiose valstybėse narėse.

2. TEISINIS PAGRINDAS, SUBSIDIARUMO IR PROPORCINGUMO PRINCIPAI

• Teisinis pagrindas

Šio Tarybos įgyvendinimo sprendimo pasiūlymo teisinis pagrindas yra Reglamento (ES) 2025/2643 35 straipsnio 3 dalis. Ta nuostata Tarybai suteikiami įgaliojimai, remiantis Komisijos pasiūlymu, priimti įgyvendinimo aktą, kuriuo nustatomi Europos gynybos srities bendro intereso projektai.

• Subsidiarumo principas

Pasiūlymas susijęs su pasidalijamosios kompetencijos sritimi, visų pirma Sąjungos gynybos parengties pramoniniu aspektu. Valstybės narės vienos negali tinkamai pasiekti pasiūlymo tikslų.

Pagal Reglamento (ES) 2025/2643 35 straipsnį, siekiant nustatyti EGSBIP, Sąjungos lygmeniu reikia atlikti vertinimą, ar projektai atitinka EGPP reglamente nustatytus bendrus kriterijus ir bendrai nustatyti, ar projektai atitinka bendrą Europos interesą. Siekiant užtikrinti nuoseklumą, skaidrumą ir vienodas sąlygas nustatant tokius projektus, taip pat sukurti bendrą sistemą projektams, kurių loginis pagrindas ir poveikis iš esmės yra tarpvalstybinio pobūdžio, būtina imtis veiksmų Sąjungos lygmeniu.

- **Proporcingumo principas**

Šis pasiūlymas atitinka Europos Sąjungos sutarties 5 straipsnyje nustatytą proporcingumo principą. Juo neviršijama to, kas būtina EGPP reglamento 35 straipsnio 3 daliai įgyvendinti.

Siūlomu Tarybos įgyvendinimo sprendimu nesukuriama daugiau pareigų, nei būtina EGSBIP nustatyti pagal pagrindiniu teisės aktu nustatytą teisinę sistemą.

3. POVEIKIS BIUDŽETUI

EGSBIP finansavimas gali būti teikiamas iš biudžeto paketo, tuo tikslu numatyto darbo programoje, priimtoje pagal EGPP reglamento 21 straipsnį. Šis sprendimas nedaro poveikio jokiam vėlesniam sprendimui skirti Sąjungos finansavimą.

EGSBIP dalyvaujančių valstybių narių grupė (ir galimos būsimos Europos ginkluotės programos struktūros) po jos įsteigimo atitiktų reikalavimus ir gautų finansavimą pagal EGPP reglamento 35 straipsnį laikantis specialios procedūros.

4. KITI ELEMENTAI

- **Procedūros etapai nustatant Europos gynybos srities bendro intereso projektus (EGSBIP)**

(1) 2026 m. vasario 16 d. Komisija paskelbė kvietimą pareikšti susidomėjimą, kuriuo siekiama įtraukiai konsultuotis su ES valstybėmis narėmis dėl galimų Europos gynybos srities bendro intereso projektų (EGSBIP) nustatymo pagal Reglamento (ES) 2025/2643 35 straipsnį. Iki 2026 m. gegužės 29 d. termino valstybės narės pateikė devynis projektų pasiūlymus dėl galimų EGSBIP.

(2) Komisija paprašė Sąjungos vyriausiojo įgaliotinio užsienio reikalams ir saugumo politikai (toliau – vyriausiasis įgaliotinis) per Europos išorės veiksmų tarnybą (EIVT), įskaitant ES karinį štabą (EUMS), taip pat Europos gynybos agentūrą (EGA), teikti ekspertines žinias, kad būtų užtikrintas suderinamumas su 35 straipsnio 2 dalies b, c ir d punktuose nurodytais prioritetais ir tikslais, ir papildyti valstybių narių pateiktą informaciją apie projektų pasiūlymus.

(3) Komisija patikrino, ar visos valstybės narės ir asocijuotosios valstybės, ir, kai aktualu, Ukraina buvo informuotos apie galimą projekto kūrimą ir ar joms buvo suteikta galimybė dalyvauti.

(4) Komisija, taip pat atsižvelgdama į EIVT, įskaitant ES karinį štabą, ir EGA pateiktą informaciją, patikrino, ar projektų pasiūlymai dėl galimų EGSBIP pagal kvietimą pareikšti susidomėjimą atitinka Reglamento (ES) 2025/2643 35 straipsnio 2 dalyje nustatytus kriterijus.

- **Išsamus konkrečių pasiūlymo nuostatų paaiškinimas**

Komisijos pasiūlymo dėl Tarybos įgyvendinimo sprendimo 1 straipsnyje pateikiama rezoliucinė nuostata, kurioje nurodyta, kad priede išvardyti projektai pagal Reglamento (ES) 2025/2643 35 straipsnį turi būti nustatyti kaip pirmieji Europos gynybos srities bendro intereso projektai (EGSBIP).

Sprendimo priede išvardyti penki projektai, kurie turi būti nustatyti kaip EGSBIP, ir išdėstyti kiekvieno iš jų pagrindiniai tikslai ir charakteristikos, dalyvaujančios šalys ir numatomas

bendras finansinis dydis, kaip reikalaujama pagal Reglamento (ES) 2025/2643 35 straipsnio 6 dalį.

Be to, pagal 35 straipsnio 14 dalį Komisija, kai aktualu, gali dalyvauti projektuose, o dalyvaujančios valstybės narės gali nuspręsti į EGSBIP stebėtojų teisėmis įtraukti vyriausiąjį įgaliotinį ir EGA. Todėl, siekiant padidinti skaidrumą ir užtikrinti aiškumą dėl kiekvieno nustatyto EGSBIP struktūros, į priedą taip pat įtrauktas siūlymas dėl Komisijos ir vyriausiojo įgaliotinio bei EGA dalyvavimo stebėtojų teisėmis.

- **EGSBIP pasiūlymų atitikties Reglamento (ES) 2025/2643 35 straipsnio 2 dalyje nustatytiems kriterijams patikra. Išsamus paaiškinimas**

Atlikus patikrą, pagal Reglamento (ES) 2025/2643 35 straipsnio 3 dalį Komisija siūlo šiame etape nustatyti penkis iš devynių pateiktų EGSBIP pasiūlymų, t. y.: „Europos dronų ir antidroninių sistemų iniciatyva“ (DECODER); „Integruota jūrų ir jūros dugno gynyba“ (IMSD); projektas SPACE; „ES jungtinė integruota oro erdvės ir priešraketinė gynyba ir išankstinio įspėjimo sistema“ (EU-FIAMD) ir „Rytinio flango sargyba“ (EFW).

Komisijos vertinimu, atsižvelgiant į tikslų aiškumą ir brandos lygį, šie penki pasiūlymai visiškai atitinka Reglamento (ES) 2025/2643 35 straipsnio 2 dalyje nustatytus kriterijus. Visų pirma jie pasižymi potencialu gerokai padidinti EGTPB konkurencingumą, veiksmingumą ir inovacinį pajėgumą, prisidėti prie valstybių narių karinių pajėgumų plėtojimo, atsižvelgti į bendradarbiavimą pagal PESCO ir EGA iniciatyvas bei projektus ir atitinkamą NATO vykdomą veiklą, kartu jie yra įtraukūs, jų nauda juntama platesnėje Sąjungos dalyje ir yra didelio masto ir apimties. Galima jų nauda laikoma vertingesne už sąnaudas.

Komisija mano, kad, kai tinkama ir laikantis Reglamento (ES) 2025/2643, įgyvendinant nustatytus EGSBIP turėtų būti palengvinamas bendradarbiavimas su Ukraina ir naudojamasi atitinkama įgyta patirtimi.

Projektas „Europos dronų ir antidroninių sistemų iniciatyva“ (DECODER)

Pasiūlymu siekiama stiprinti EGTPB konkurencingumą ir inovacinį pajėgumą ilgalaikėje perspektyvoje, remti rinkos integraciją, mažinti strateginę priklausomybę ir gerinti sąveikumą. Tai rodo svarbų projekto indėlį į ypatingos svarbos karinius pajėgumus siekiant Sąjungos saugumo ir gynybos interesų, taip pat sprendžiant civilinio ir karinio bendradarbiavimo ir dvejopo naudojimo technologijų klausimus. Jame atsižvelgiama į PESCO ir EGA iniciatyvas, taip pat į atitinkamą NATO veiklą.

Pasiūlyme pateikiami svarūs ir tinkamai pagrįsti argumentai dėl naudos platesnei Sąjungos daliai – jis apima 26 valstybes nares, taip pat ir kitas šalis. Pasiūlyme pateikiama didelės apimties įrodymų, susijusių tiek su techniniu sudėtingumu, tiek su operatyvinės ir pramoninės veiklos įvairove, taip pat su ilgalaikiais strateginiais užmojais ir dideliu numatomu bendru finansiniu dydžiu.

Projektas „Integruota jūrų ir jūros dugno gynyba“ (IMSD)

Pasiūlymu siekiama stiprinti EGTPB konkurencingumą ir inovacinį pajėgumą ir tikimasi, kad jis padės išplėsti tarpvalstybinį bendradarbiavimą, sumažinti susiskaidymą itin susiskaidžiusioje Europos jūrų gynybos rinkoje ir turės teigiamą šalutinį poveikį civiliniam sektoriui. Projektas taip pat apims bendradarbiavimą su civilinėmis valdžios institucijomis, įgyvendinant Europos vandenynų pakto pavyzdinį veiksmą, susijusį su informuotumu apie padėtį jūroje. Jis padeda spręsti klausimus, susijusius su pajėgumais, kurie yra itin svarbūs Sąjungos saugumo ir gynybos interesams, remiant informuotumą apie padėtį jūroje, ypatingos

svarbos povandeninės infrastruktūros apsaugą, sąveikią laivyno architektūrą ir povandeninės kovos bei kovos jūros dugne pajėgumus.

Projektas grindžiamas keliomis vykdomomis PESCO ir EGA iniciatyvomis ir jame atsižvelgiama į atitinkamą NATO veiklą. Projekte dalyvaus daug šalių (17), o jos nauda bus juntama ir platesnėje ES dalyje. Projektas yra didelės apimties ir jo numatomas bendras finansinis dydis yra didelis.

Projektas SPACE

Pasiūlymu siekiama stiprinti EGTPB konkurencingumą ir inovacinį pajėgumą, remiamas brandžių MTP pertvarkymas į suverenius veiklos pajėgumus, kurių nė viena valstybė narė negali plėtoti viena, plečiamos tarpvalstybinės partnerystės, kuriamos naujos rinkos galimybės ir sprendžiamas struktūrinės priklausomybės kosmoso srityje mažinimo klausimas. Projektas yra labai svarbus kariniu ir veiklos požiūriu ir juo tiesiogiai ir struktūriškai prisidedama prie ES kosmoso skydo.

Projektu atsižvelgiama į atitinkamus PESCO projektus ir siekiama stiprinti valstybių narių pajėgumus ir sąveikumą, derinant juos su NATO veikla. Projekte dalyvaus daug šalių (16). Jis yra didelės apimties, numatomas bendras finansinis dydis yra didelis, o nauda bus teikiama didelei Europos daliai, nes kosminiai pajėgumai apima visą Sąjungą.

Projektas „ES jungtinė oro erdvės ir priešraketinė gynyba, įskaitant ankstyvąjį perspėjimą

(EU-FIAMD)“

Pasiūlymu siekiama stiprinti EGTPB konkurencingumą ir inovacinį pajėgumą ir remti Europos pramonės subjektų bendradarbiavimo kūrimą ir plėtrą. Jis padės sukurti jungtinę sistemą, kuri valstybėms narėms teiks ypatingos svarbos karinius pajėgumus, t. y. kolektyvinę ir integruotą oro erdvės ir priešraketinę gynybą (IAMD). Jame atsižvelgiama į PESCO ir EGA iniciatyvas, taip pat į atitinkamą NATO veiklą.

Projekte dalyvaus daug šalių (16). Juo tiesiogiai prisidedama prie ES kolektyvinio atsparumo didinimo stiprinant jungtinę oro erdvės ir priešraketinę gynybą (IAMD), gerinant ypatingos svarbos infrastruktūros objektų apsaugą, didinant ginkluotųjų pajėgų operatyvinį koordinavimą ir stiprinant pramonės pajėgumus ypatingos svarbos sektoriuose, susijusiuose su oro erdvės ir priešraketine gynyba. Projektas yra didelės apimties ir jo numatomas bendras finansinis dydis yra didelis.

Projektas „Rytinio flango sargyba“

Pasiūlymu siekiama stiprinti EGTPB konkurencingumą ir inovacinį pajėgumą, rinkos integraciją, MVĮ ir vidutinės kapitalizacijos įmonių integraciją įvairinant tiekimo grandinę ir mažinant strateginę priklausomybę. Projektas orientuojasi į ypatingos svarbos pajėgumų sritis, pavyzdžiui, antžeminės kovos sistemą, C4 ISTAR, oro erdvės ir priešraketinę gynybą, dronus ir antidronines sistemas, taip pat karinį mobilumą. Jame atsižvelgiama į PESCO ir EGA iniciatyvas ir remiamasi atitinkama NATO veikla bei prie jos prisidedama.

Projekte dalyvaus daug šalių (15). Šis pasiūlymas parengtas kaip daugiasričių pajėgumų plėtojimo iniciatyva ir, nors geografiniu požiūriu jis orientuotas į ES rytinę sieną, yra naudingas visoms valstybėms narėms kovojant su konkrečiomis grėsmėmis saugumui ir yra atviras jo interesų geografinės srities išplėtimui. Projektas yra didelės apimties ir pasižymi dideliu numatomu bendru finansiniu dydžiu bei ilgalaikiu užmoju.

Kita vertus, nustatyta, kad keturi kiti pasiūlymai, t. y. „Europos koviniai robotai sausumos operacijoms“ (ERCUL), „Artilerijos sistemos“ (ARTISYS), „Daugiasritės operacijų

platformos sistemos“ (ARCADIA) ir „Europos gynybos duomenų erdvė dirbtinio intelekto reikmėms“ (EDDS), nors ir yra svarbūs stiprinant ES gynybos parengtį, dar nevisiškai atitinka visus Reglamento (ES) 2025/2643 35 straipsnio 2 dalyje nustatytus kriterijus, nes nėra pakankamai aiškiai išdėstyti jų tikslai ir abejonių kelia bendras jų brandos lygis, be kita ko, kiek tai susiję su jų užmoju siekiant bendro tikslo – užtikrinti gynybos parengtį – sutelkti skirtingus atitinkamų pramonės subjektus ir sprendimus. Jei projektų brandos lygis padidėtų, šie pasiūlymai vis dėlto turėtų didelį potencialą būti laikomi EGSBIP po vėlesnio kvietimo pareikšti susidomėjimą. Todėl šiuo atžvilgiu jie gali gauti EGPP finansavimą tolesniam jų plėtojimui remti.

2026/0192 (NLE)

Pasiūlymas

TARYBOS ĮGYVENDINIMO SPRENDIMAS

dėl Europos gynybos srities bendro intereso projekto nustatymo pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2025/2643

EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo,

atsižvelgdama į 2025 m. gruodžio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2025/2643, kuriuo sukuriama Europos gynybos pramonės programa ir priemonių sistema savalaikiam gynybos produktų prieinamumui ir tiekimui užtikrinti (EGPP reglamentas)[1], ypač į jo 35 straipsnio 3 dalį,

atsižvelgdama į Europos Komisijos pasiūlymą,

kadangi:

(1) 2026 m. vasario 16 d. Komisija paskelbė kvietimą pareikšti susidomėjimą, kuriuo siekiama konsultuotis su valstybėmis narėmis dėl galimų Europos gynybos srities bendrų interesų projektų (EGSBIP) nustatymo pagal Reglamento (ES) 2025/2643 35 straipsnį. Iki 2026 m. gegužės 29 d. termino valstybės narės pateikė devynis projektų pasiūlymus dėl galimų EGSBIP;

(2) pagal EGPP reglamento 35 straipsnio 5 dalies b punktą Komisija paprašė Sąjungos vyriausiojo įgaliotinio užsienio reikalams ir saugumo politikai (toliau – vyriausiasis įgaliotinis) per Europos išorės veiksmų tarnybą (EIVT), įskaitant ES karinį štabą (EUMS), taip pat Europos gynybos agentūrą (EGA), teikti ekspertines žinias, kad būtų užtikrintas suderinamumas su 35 straipsnio 2 dalies b, c ir d punktuose nurodytais prioritetais ir tikslais, ir papildyti valstybių narių pateiktą informaciją apie projektų pasiūlymus;

(3) Komisija patikrino, ar visos valstybės narės ir asocijuotosios valstybės, ir, kai aktualu, Ukraina buvo informuotos apie galimą projekto kūrimą ir ar joms buvo suteikta galimybė dalyvauti;

(4) Komisija, atsižvelgdama į EIVT ir EGA pateiktą informaciją, patikrino, ar projektų pasiūlymai dėl galimų EGSBIP pagal kvietimą pareikšti susidomėjimą atitinka Reglamento (ES) 2025/2643 35 straipsnio 2 dalyje nustatytus kriterijus ir pasiūlė nustatyti penkis pasiūlymus kaip EGSBIP;

(5) nustatyti EGSBIP atitinka Reglamento (ES) 2025/2643 35 straipsnio 2 dalyje nustatytus kriterijus. Visų pirma jie pasižymi potencialu gerokai padidinti Europos gynybos technologinės ir pramoninės bazės (EGTPB) konkurencingumą, veiksmingumą ir inovacinį pajėgumą, prisidėti prie valstybių narių karinių pajėgumų plėtojimo, atsižvelgti į nuolatinį struktūrizuotą bendradarbiavimą (PESCO) ir EGA iniciatyvas bei projektus ir atitinkamą Šiaurės Atlanto sutarties organizacijos (NATO) vykdomą veiklą, kartu jie yra įtraukūs, jų nauda juntama platesnėje

[1] OL L, 2025/2643, 2025 12 29.

Sąjungos dalyje ir yra didelio masto ir apimties, o galima nauda nusveria jų sąnaudas;

(6) kiekvienam EGSBIP, kurį siūloma nustatyti, nustatomas aktualumo kriterijus, todėl Komisija turėtų dalyvauti visuose EGSBIP, kuriuos siūloma nustatyti pagal Reglamento (ES) 2025/2643 35 straipsnio 14 dalį; Vyriausiasis įgaliotinis ir EGA stebėtojų teisėmis turėtų dalyvauti visuose penkiuose EGSBIP, kuriuos siūloma nustatyti,

PRIĖMĖ ŠĮ SPRENDIMĄ:

1 straipsnis

Priede išvardyti projektai yra nustatomi Europos gynybos srities bendro intereso projektais (EGSBIP).

2 straipsnis

Šis sprendimas skirtas valstybėms narėms.

Priimta Briuselyje

Tarybos vardu
Pirmininkas / Pirmininkė